

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

staatssecretaris

Deadline: 28-09-2020

DMO-TEAMD

Ontworpen door
5.1.2e

T 5.1.2e
M 5.1.2e @minvws.nl

Datum Document
25-09-2020

Kenmerk
1747642-210517-DMO

Bijlage(n)
1

nota

(ter beslissing)

Corona richtlijn dak- en thuisloze mensen

1 Aanleiding voor deze nota

De komende winterperiode heeft gevolgen voor de opvang van dak- en thuisloze mensen conform de corona richtlijnen. Daarom is de richtlijn voor dak- en thuisloze mensen aangepast. In de bijlage treft u de nieuwe versie van de richtlijn die we voor 1 oktober willen publiceren.

Via deze nota vragen we tevens uw akkoord op ons voorstel hoe te handelen op het moment dat sprake is van een landelijke- of regionale lockdown.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- Bent u akkoord met de nieuwe richtlijn? De nieuwe passages zijn geel gemarkeerd.
- Voor welk van de drie opties kiest u m.b.t. de opvang van niet-rechthebbers?
- We lichten deze nota verder toe in de ggz-staf op maandagochtend 28 september.

Ter informatie: we zijn het crisioverleg ggz/MO/BW weer opgestart zodat we ingeval van lockdowns weten wat er speelt en ook gezamenlijk snel kunnen schakelen.

3 Samenvatting en conclusies

- Deze richtlijn dient met name als oproep aan gemeenten en aanbieders om de winterkouderegeling dit jaar goed (conform RIVM-richtlijnen) te organiseren en ter bevestiging dat de rest van de inhoud van de richtlijn over corona maatregelen nog steeds geldt.
- Met Valente is afgesproken dat zij de komende periode pro-actief monitort of de winterkoudeopvang door het hele land goed geregeld wordt. Indien

we horen dat het ergens niet goed gaat, nemen we contact op met de betreffende gemeente en schalen we zo nodig op.

- Wij zien de volgende 3 mogelijkheden m.b.t. het openstellen van de opvang voor niet-rechthebbenden in het geval van een landelijke lockdown (en de oproep 'blijf binnen'):

1. Niet openstellen, alleen winterkouderegeling

Argumentatie: In de eerste golf hebben we deze mensen opgevangen omdat we toen nog niet wisten hoe het virus zich zou verspreiden en vanwege de oproep 'blijf binnen' (humanitaire overweging). Inmiddels weten we dat de kans dat je het virus buiten oploopt minder groot is dan wanneer je binnen bent. Wanneer we deze mensen allemaal binnen opvangen, is de kans *wellicht* groter dat een uitbraak plaatsvindt.

Voordeel: Deze optie verkleint de druk op gemeenten aanzienlijk in termen van kosten en het vinden van geschikte corona-proof locaties voor lange tijd.

Nadeel: We moeten uitleggen dat we deze groep in de eerste golf wél hebben opgevangen en dat nu niet meer doen. Plus: als de groep niet in beeld is, kunnen we ook niet monitoren hoe het virus zich op straat of elders verspreidt. Valente, Como, en andere humanitaire organisaties zijn tegen deze optie. Mogelijk volgt daardoor negatieve publiciteit.

2. Wel (tijdelijk) openstellen

Argumentatie: In de eerste golf hebben we de groep niet-rechthebbenden ook opgevangen. Bij het advies 'blijf binnen' moeten we zorgen dat iedereen ook daadwerkelijk binnen kan blijven.

Voordeel: Deze optie komt overeen met hoe we hebben gehandeld in de eerste golf.

Nadeel: Bij deze optie moeten gemeenten de komende maanden veel open afschalen als gevolg van een lockdown en winterkouderegeling. Dat is praktisch niet wenselijk voor gemeenten en aanbieders, die toch al sterk onder druk staan, met name in regio's waar besmettingen stijgen.

3. Openstellen en open houden tot de winter voorbij is

Argument: Zodra een landelijke lockdown volgt, openen we de opvang voor niet-rechthebbenden en houden we deze (in ieder geval) open in de maanden november, december, januari.

Voordeel: Dit geeft duidelijkheid aan opvanginstellingen, gemeenten, en daklozen en biedt de kans om dit jaar te experimenteren met een 'warme' winterkouderegeling. We kunnen de groep goed monitoren, werken aan terugkeer en voorkomen dat de opvang de komende maanden open en dicht moet op basis van lockdowns en winterkoude.

Nadeel: Deze optie brengt veel extra kosten mee. Dit moet nog afgestemd worden met financiën en het is onzeker of zij hiermee in kunnen stemmen.

De laatste optie wordt dinsdag voorgelegd aan de G4.

- In het geval van een regionale lockdown is het *niet* wenselijk de opvang open te stellen voor niet-rechthebbenden in verband met 'het waterbedeфект': daklozen verplaatsen zich naar de stad waar de opvang goed geregeld is.

- De richtlijn kan 1 oktober gepubliceerd worden, onafhankelijk van uw keuze. Nadat we weten voor welke optie we gaan stemmen we deze nog een laatste maal af met partijen en passen vervolgens de richtlijn aan.
- Verder is in de richtlijn een alinea toegevoegd over het voorrangbeleid met betrekking tot testen voor zorgmedewerkers, conform de landelijke richtlijn voor alle medewerkers in de zorg.
- Er zijn geen signalen dat de sector niet klaar is voor een tweede golf. De sector heeft snel gehandeld bij de eerste golf waardoor de opvang corona proof is omgebouwd.
- In de richtlijn benoemen we expliciet dat het openhouden van voldoende locaties om overdag naar binnen te kunnen blijvend noodzakelijk is, zeker als algemene voorzieningen als bibliotheken hun deuren weer moeten sluiten. Dit is een belangrijke les uit de eerste golf.

4 Draagvlak politiek

De afgelopen jaren hebben diverse Kamerleden gevraagd of de winterkoude-regeling in alle centrumgemeenten op een goede manier geregeld wordt. In december 2019 heeft u – n.a.v. een uitvraag van de VNG – aangegeven dat het stelsel landelijk dekkend is en dat het daarom niet nodig is om iets extra's te organiseren. Nu is extra inzet nodig om de winterkouderegeling corona-proof te organiseren.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Valente, VNG en Como geven aan dat het goed zou zijn als er een landelijke richtlijn zou komen over de winterkouderegeling, los van de coronamaatregelen. Het gaat dan bijvoorbeeld om eenduidige regels over wanneer de winterkouderegeling in moet gaan. We starten hiervoor een apart traject, omdat het niet lukt dit af te ronden vóór publicatie van deze richtlijn. Optie 3 zou dit traject versnellen.

6 Financiële en personele gevolgen

- Verlenging van de financiële compensatie aan gemeenten na 1 januari is nodig om gemeenten de winterkouderegeling na 1 januari volgens de richtlijnen van het RIVM te laten organiseren (indien die van kracht blijven). We geven dit punt mee aan de financiële werkgroep die zich bezighoudt met de financiële compensatie van de meerkosten in het kader van corona.
- Bij optie 3 ligt er nog een financieel vraagstuk.
- Personeelstekort wordt mogelijk een groter issue, daar spreken we met de sector nog verder over.

7 Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De richtlijn is afgestemd met Valente, VNG, COMO, MIND, RIVM. De richtlijn wordt momenteel nog afgestemd met IGJ. De opties moeten nog worden afgestemd met financiën en de G4.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10 Toezeggingen

N.v.t.

11 Fraudetoets

N.v.t.

5.1.2e

5.1.2e